

میحرلانا محرلا الله مسب

نم ءیشلا ببس نوکی نا زوجیال : ءلمجلاب و)
دوجولا لصاد ائیش لا ا دوجوملا لصاد وه ثید
زوجین اکل ءیهام اهذلا دوجولا اببسد ءیهام تناک ولو
نم ءیهاملا مزلیام نلاً مدعلا عم اهمزلی ن وکی ناً
(¹) تصرفیک اهمزلی هی ه ثید

چون مرحوم آخوند مطلب را قدری مهم
تلقى کردند مقداری این مسأله را تطویل دادند و
قضیه روشن شد و واضح است که ما یک ماهیت
شیء داریم و یک وجود ماهیت، و باید این دو از
هم امتیاز پیدا کنند و در اینجا که قبلا مرحوم
آخوند به ان تصریح کردند ما دیدیم که در یک
مورد بعضی از اشتباهات اتفاق افتاده بود. یعنی
خلط بین وجود ماهیت و بین تقرر ماهیت، که
عبارت است از نفس هویت ماهیت بدون تعین
خارجی، خود ماهیت؛ و ایشان می فرمایند که ما
باید بین ماهیت و بین وجود ماهیت، بین عدم
ماهیت و بین عدم لوازم ماهیت و همینطور
بالنسبه به علیت ماهیت برای لوازم ماهیت، نه
وجود لوازم ماهیت امتیاز قائل بشویم؛ من باب
مثال، نفس اربعه را اگر بخواهیم لحاظ کنیم خود
اربعه برای زوجیت علت است. این زوجیت
لازمه ماهیت اربعه است من حیث هی هی (سواء
تحقق ام لم یتحقق). و اگر بخواهیم وجود اربعه
را لحاظ کنیم، علت می شود برای وجود زوجیت.
و اگر عدم اربعه را لحاظ کنیم علت می شود برای

عدم این زوجیت، نه عدم زوجیت ماهوی، بلکه عدم زوجیت خارجی.

مبترم ره رد لولعم و تا عنید اذهیلعء انب
ملاء رد . دشاب تیخند دیاب تسه هک ی اهتر و
هلاسم نیا رگا . مدء مبترم رد و دوجو و ررقت
ی منزل اکشا اجنیا رد رگید دریگبرار قظاح دروم
نم تیهام نیا ، ی لاعت قد تیهام دوخ هک دوش
؛ دنکی م ار دوخ دوجو یاضتقا ، ه دوجو ثید
تیهام یاضتقا ی ه هنا ثید نم تیهام ی نعید
ی تیهام کی دوجو ی ارب هنا ؛ دنکی م ار دوجو
تا د دوجولا هقیقندنامه ی نعیدنیا و دندرکروصت
تیهام دوجو یاضتقا ه دوجوم تیهام دعب ، دوجو
ل اعتم قد تیهام هک ی تقو ی نعید . دنکی م ار دوجو
دوجو تیهام نیا تروصدنیا رد رگید دش دوجو
هعبرا هک ی تقو هعبرا لثم ، دوشی م دوجوم م
ادیپی جراخ دوجو م ه تیجوز تیهام دش دوجوم
دنکی م

زا دوجو هک ارچ . تساعفدنه بلطم نیا
مزا اول هب هک تسیند هعبرا ی ارب تیجوز خند
زا تسا ترابع دوجو هکلب ، دریگب قلع تیهام
تیهام رگا ؛ تیهام نیا ی جراخ ققحت نامه
نآ رد ، دنکب ار دوجو دوجو یاضتقا ه دوجوم
دوجو نآ ایآ هک دوشی م ملاکل قد ه دوجوم تیهام
دوشبض راع نآ ربدهاوخی م هک ی دوجو نیا رب
ی لعء ی شلا مدقت ، دشاب مدقم رگا ؟ هذ ای تسا مدقم
لسلست دشاب ی رگید تیاند زارگا دراد مزلا هسند
هعبرا دروم رد هک ی ثحن نیا نیاربانب . دیآی م مزلا
رب ، مزلا ناونء هب هعبرا مزاول و ه دش تیجوز و
دروم رد هک ی تیهام رد ثحب اب ه دش لمد هعبرا

هر اچ چیه ام اذهی لعف بتسا اتود تسال اعتم قد
 تینا نیعی لاعتقد تیهام مییوگب هک میرادنی
 نیدی زایتما رگا تسوا دوجو نیعی و تسوا
 نیا میوشبل ئاقی لاعتقد رد دوجو نیدی و تیهام
 رود و لسلست و سفندی لعی شلا مدقت تلاکشا
 دیایم مزلا

نتم قیبطت

نمعی شلا ببس نوکینا زوجیلا هلمجلا و
 دوجولا لصاداً ئیش لا دوجولا لصاد وه ثید
 ثید زا دوجولا لصادی ئیش ببس هک تسین زئاج
 زا ریغی اعی شد تسو دوجولا لصادی شن آهکنیا
 نآهکی ئیش تلع و ببس دشاب دوجولا لصادعی شد
 و ؛ دشاب مودعم دوشی م ظاحل دوجو ناونع هب دعی شد
 وهو دنک دوجوی اضتقا ، مدع هک دریگی م مزلا لا
 هیهام اهزلا دوجولا ببس هیهام تناک و ل یحتسم
 مزلیام نلا مدعلا عم اهمزلی نوکینا زوجینا کل
 ، تصرفیک اهمزلی هی هثید نم تیهاملا

ش دوزی وهام تیشید هب تییهام کی رگا
 تیهام نوچ دوجو تیشید هب هذتسا دوجو ببس
 تسو دوجو ببس و دنکی م ار دوجوی اضتقا تسو
 ار دوجوی اضتقا دیاب تیهام نیایی لادر هر دس پ
 لاحم نی !! دشابند مودعم تیهام نیاهکنیا ولو دنکب
 عم اهمزلی نوکینا (تسو زیاج زوجینا کل بتسا
 عم ار دوجو نآ دریگب مزلا هکنیا) تصرف ... مدعلا
 تیهام نا همزلا مدع اب دوجوی نعید مدع اب مدعلا
 هب هی هثید نم تسو تیهام همزلا هکنان نوچ دشاب
 امشیری و طره تسو تیهام مزلا تیهام دوخت هج
 لادی لع فقتی لاو مدع لادر د ولو دیدرک صرف
 بتسینش دوجو لادر د فقتم اهدوجو

مد و هی شد دوجولا لع هیهام نوکینا ل احمو

دشاب مه مودعمرگا ؛ ار دوخ دوجو ، تیلعدرد دریگن
 نا زوجیامک دهدی مذتسد زا ارش دوختیلعد
 هکیروط نامه تیهام نیتماقک ایاوزلا نوکلنوکی
 دنتسه همناق ود لثم هک ایاوزی اربتسا ، زیاج
 و دص ، دنتسه همناق ود لثم ثلاثم ایاوز عومجم)
 اهام ، ربتعیلا هک دشابی تیهام نیا) ، هجرد دانتسه
 دشاب ثلاثم دوجو تیهام نیا هبتسیند مزلا دوجولا
 همناق ود اب ایاوزی و استی اربدراد تیلعد ، دشابند ای
 نوکت ثلاثما دوجو لادی فقهاملا کلت نیا ف

دوجوم ثلاثم دوجو لادی رد تیهام نیا دوجوم
 نوکت اعهدعلادی فو دشاب ثلاثم تیهام هک تسا
 لادی نیعدردی لوتسا مودعم تیهام نیا دودعم
 دوجو ثلاثم معضوید مامو دراد ارش دوختیلعد
 نکی م (دوشند ضراء ثلاثم ربی دوجو هکی مادام
 ی جراخ دوجو تیهام نیا) دوجو تیهاملا کلت
 درادن

یهام تفگ دوشی مذ ،) لاقینا نکمیس یلف)
 ثلاثم دروم رد بلطم نیا دوجو اهل ضرعلولا
 روطنیا قد دوجو دروم رد اما و تسا تسرد
 اهل ضرعی لاعت قد لوا ، لوا تیهام تسیند
 هشد ضراء و اهی دوجو میوگب میناوتی مذ ؛ دوجو
 مزلا تیهام نیا زا هکنیا ات دوجولا اهذع مزلی تح
 نیا باوج اهنا لاقینا زوجیلاوی دوجو کی دیاید
 هتشاد دوجو لابقرگا هک تسا تسا نشور بلاطم
 مالاکنیا دیام مزلا سفندی لعی شلا مدقت نیا دشاب
 دما دهاوخ هک تسا هفرد نیا مامت باوج

نیا دوجو اهذع دوجولا نوکی دجوی م نیا
 دشاب هتشادند دوجو هچرگا لاعت م قد لوا تیهام
 ی دوجو کی) دوجو نوکی دوجو اهذع دوجولا نوکی
 ی دوجو کی ی نعی اهذع دوجو ببس هبتسه نیا زا

ی نعی تیهام نیا زا دنکی م ادیپ دوجو چراخ رد
 دوجو بسد مه مودعم تیهام هک دیوگب دهاوخی م
 و) دش دهاوخذش دوخرب دوجو ضرع و ش دوخ
 دوجو هچرگا (دجوی م نا و اهنال لاقینا زوجیلا
 نوکی) دشاب مودعم ی لاعتقد تیهام و دشاب هتشدان
 ، تیهام نیا ی اربزا ی دوجو (دوجو اهنع دوجولا
 ی اجب دوبرتهدرگید ترابع هب دنکی م ادیپ ققت
 ؛ اهنع دوجولا ققت نوکی دروآی م ققت ، دوجو
 ارچ دراد دوجو تیهام هیحانزا دوجو ی ارب ی ققت
 هک مدع هیحانزا و تسا مودعم تیهام نوچ دوشی مذ
 لاقینا زوجیلا و روطنیمه . دوشی مذ دوجو هضا
 ثیحزا هیهام ی هثید نم اهنات فگ دوشی مذ و
 .تسوا همزلا دوجو تیهام ، تسه تیهام هکنیا
 روطنم درادن تیهام هک دوجو هک تسا لمسم هتبا
 تفگ دوشی م مذ .تسا دوجو تقیقده نیمه ناشیا
 دوجو یاضتقا مدع نوچ ، دشاب مودعم تیهام رگا
 ی هثید نم اهنات فگ دوشی م هنو . دنکی مذ ار
 دوجو و مدع زا رظن فرصدی نعی هیهام

دوجو تیهام دوجولا هیهام دوجو اهمزلی

اهمزلی دوجو اهل ضرعی هثید نم .تسوا همزلا
 نوچ ؟ تفگ ناوتی مذ ارچ دوجولا هیهام دوجو
 ظاحل هب تیهام هک نیارب دشاب رارق رگا هبسنلاب
 تیثید ظاحل هب دوجو تقیقده ظاحل هبلا هتاذ تیثید
 نیاربانب دنکب ار دوجو یاضتقا تیهام رگا شتاذ
 هطقن نیازا مه نیا دنکب ءاضتقا دیاب مه مدعل احرد
 تسال طاب رظن

نوکت نا نء ولخیلا دوجولا هیهام ناف

دیاب هک تسین نیا زا ی لاذ دوجو هیهام ه دوجوم
 نیتمناقک ایاوزلا نوک هیهامک سیلو دشاب دوجوم
 لثم ایاوز عومجم هکنیا تیهام لثم دوجو تیهام

دوجو امئاد اهل بجیلا ثیدنم تسیند شاپ همئاقود
 ؛دشابی م تیهام هک ی مادام ات هیهام ت مادام
 ی ایاوز عومجم ؛تسا مزلا ثلثم رد هک روظنیمه
 دوجو ثلثم تقو ره ،دشابی یواسم همئاقود اب نآ
 م ه یواسد دشاب بجاو ثلثم یارب ناشدوجو تشاد
 م ه یواسد تشاد دوجو ثلثم تقو ره ،دراد دوجو
 ظاحی نعیت تشاد ررقت ثلثم تقو ره .دراد دوجو
 تسه یواسد ،و اربار مدع هذار دوجو هذمیدرک
 لولعم ،دراد دوجو ثلثم اب ایاوز یواسد هکنیا هذ
 دوجو یواسد نیا هکنیا !هذتسا ثلثم یارب
 ثلثم دوجو ،لولعم یجراخ دوجو دراد یجراخ
 تسای جراخ

دعب دجوت تیهام نیا هکلب هیهاملا هذه لب
 ادیپ تیهام نیا ثلثم دوجو زا دعب ثلثما دوجو
 تمدع ثلثما مدعان او دنکی م ادیپ دوجو و دوشی م
 دوب مودعم ثلثم رگا لئاق لئاق نافع هیهاملا هذه
 ،تسیند یواسد هکنیا هذتسا مودعم م ه یواسد
 و اضیاء .تسای جراخ مودعم ،تسای مودعم
 هیهام تمدعان اف مینکی م ضرر ف روظنیا ام نینچمه
 بجاو تیهام رگا سپ دوجولا مدع دوجولا بجاو
 ناشیا ینعی .تسیند م ه دوجو دشاب مودعم دوجولا
 بجاو تیهام مدع زا ام هک دیامرفب دهاوخی م
 ،ار بجاو دوجو دوخ مدع میریگی م هجیتد دوجولا
 رارقتاء ،دوجولا بجاو تیهام دوجو زان یاربانب
 ضرر ف روظنیا ار دوجولا بجاو دوجو میهدی م
 نامهرد میربی م ار ثحب دنیوگی م ناشیا .مینکی م
 تسای دوجوم تیهام دیوگی م هک امش ینعی .دوجو
 .تسای سفدی لعی شلا مدقت نامه نیا

ام اجنیا رد ینعی هیهاملا تسیل ذننید نوکیف
 تلاء ،هی ه ثیدنم تیهام مییوگب میهاوخی مند

هشده ضریع شیار ب لابق دوجو . دنک ادیپ دوجو رد
م ل هناف ملاکلا اذهب ظفحاف تسالاحم مه نیاتسا
م و حرم ملاکل صد ام هک ماقملا اذهی ف هریظن دجوید
دیاب هبترم هس دنید ام هک دش نیاجنیا رد دنوآ
:میوشبل ئاق لک افنا

تیهام رقت هبترم

تیهام مدع هبترم و تیهام دوجو هبترم
یارب تسالتاع تیهام ، تیهام رقت هلحرم رد
؛ مدع و دوجو زارظن فرصش دوخ مزاو
تیهام دوجو ، تیهام دوجو هلحرم رد
. مزاو دوجو یارب تسالتاع

تاع تیهام مدع ، تیهام مدع هبترم رد
دنیوگی م ار نیمه . مزاو لی جراخ مدع یارب تسال
نیاب هبترم ظاح و هبترم ظفد ، هبترم ظفد
هبترم و تیهام هبترم ناسنا هک تساطوبرم
لکینیا دنکد طلخر گیدکی ابار مدع هبترم و دوجو
رد هک مسیری م هتکن نیاب ام اجنیا زا . بلطم
ی م تسال قداص هیضق روطچ لاعتم قد دروم
دوجو زای ادجرگا و تیهام لاعتم قد هک میوگ
بانج هرابرد ام نیمه تروص نیار د شاب و
میوگی م . مینکی م ی راجار هدعاق نیالاعتم قد
یاضتقا رگا ، امش تیهام ، ! لاعتم قد بانج
دوجو یاضتقا نیان و چل ادر هر د دنکبار دوجو
هب هذ ددرگی م رب تیهام سفن تیشید ظاح هب
رد دیاب راکرس تیهام نیاربانبش دوجو ظاح
للاحم وهو دنکبار دوجو یاضتقا مدع ظاح
یاضتقا ، مدع ظاح هب راکرس تیهام رگا
نیان لاطب هب ار هیضق هک دنکبار دوجو
میدنادر گرب

،دوجو ظاڤ هب راکرس تیهام رگا
ضرف نیا رد طقف هک دنکب ار دوجو یاضتقا
نیا واو دیایم مزلا هسفن یلع یئشلا مدقت لاکشا
هدش یلع قح تیهام رب ضراع دوجو هک تسا
هدرکادیپ قح ت دوجو نیا همزلا هکنیا زال بق دشاب
دوجو یارب تلع دوجوم تیهام هک میتفگام ،دشاب
رد میدرک ظرف ام هک ی تیهام ینعید دوشی
می جراخ دوجو یارب تلع دراد دوجو قودنص
تلع هعبراهکنیا لثم .تسا نیا مزلا ،هک دوش
نیا رد هوجوم تیهام نیا دوشب تیجوز یارب
دوجوم نیا لمد یارب دوشب تلع هچقبو قودنص
دوجو نیا تیلولعم و لمد یارب .وارب یجراخ
نیا رد ملاک لقن تسا روطنیا رگاوی جراخ
هوجوم تیهام نیا مینکی هوجوم تیهام
ش دوجو رگا ؟تسا هدر و آ اجک زا ارش دوجو
ددرگرب نآ هب ده اوخی هک تسا ی دوجو نیمه
نیا رگا و .هسفن یلع یئشلا مدقت و تسا رود نیا
بجاو زا هدر و آرد ریغ هیحان زا ار دوجو
دوشی م طقاس ی دوجو لاکم هب ی دوجو لاک